

РЕЗЮМЕТА

на научните трудове на гл. ас. д-р Лиляна Лесничкова, представени за участие в конкурса за доцент по професионално направление 2.1. Филология (съвременен унгарски език – социолингвистика, теория и практика на превода), обявен от СУ „Св. Климент Охридски“ в ДВ, бр. 62 от 01.08.2017 г.

I. МОНОГРАФИЯ

Езиковата ситуация в Унгария. София: Международно социолингвистическо дружество, 2017, 382 с. ISBN 978-954-8818-23-0

В книгата се разглеждат проблеми на макросоциолингвистиката, т.е. на статута, съотношението и синхронното взаимодействие между езици и езикови формации. Интересът към проблематиката е породен от динамиката в разволя на съвременния унгарски език. Промените, които се установяват, са както системно-структурни, така и функционални: засягат не само отделните форми на съществуване на унгарския език, но и функционалното съотношение между тях.

Изследването се гради върху постиженията на съвременната теория на книжовните езици, адаптивно приложени към унгарската езикова действителност. Изхожда се от общите теоретични постановки за езикова ситуация и се върви към описание и интерпретация на различни аспекти на езиковия живот в съвременното унгарско общество, за да бъдат изведени акценти и собствени заключения въз основа на обширната библиография.

Основната цел на труда е да синтезира и систематизира изследователските резултати от досегашните проучвания върху отделни аспекти на езиковата ситуация в Унгария, да проникне по-дълбоко в нейната онтология чрез комплексно осветляване на ключови въпроси и актуални проблеми, отнасящи се до състоянието на унгарския национален език и книжовните норми, до взаимоотношенията между езиковите формации и тяхната комуникативна роля в езиковото пространство, до езиковата култура и езиковата политика в страната. Направен е опит да се структурира, представи и анализира цялостната езикова ситуация в съвременна Унгария: проследява се формирането на специфичния ѝ облик, анализират се структурните и функционалните особености на компонентите ѝ, сферите на тяхната приоритетна употреба и функциите, които изпълняват; за пръв път се описват типологическите ѝ признаци; в съпоставка с българската езикова ситуация се извеждат същностните ѝ характеристики, изградени в резултат на взаимодействието между езикови колективи, комуникативни сфери и ситуации на използване на езиците и езиковите формации и стратегиите за управление и регулиране на протичащите в страната социалноезикови процеси.

Поради сложния и многопластов характер на разглежданата проблематика се прилага комплексна методология за описание и анализ, която интегрира различни, взаимнодопълващи се изследователски подходи и ракурси. Така се преодолява парцелираното представяне на езикови прояви, употреби, процеси и тенденции сами за себе си, откъснати едни от други, и се изгражда по-цялостна научна картина на социолингвистичната действителност в Унгария, с акцент върху условията, в които функционира и се развива днешният унгарски език. Засягат се различни страни на описваните явления, техният социален, функционален и териториален диапазон, определя се мястото им в историята на унгарската езикова ситуация въз основа на вътрешноезиковите, социолингвистичните и екстралингвистичните фактори, определящи посоката на развитието ѝ. Чрез обобщен преглед на основните етапи в

развитието на унгарския език на фона на общественно-политическите процеси и промени в страната се очертават историческата динамика и тенденциите в езиковия развой. При ретроспективния поглед се установят историческите предпоставки, обусловили днешния облик на унгарската езикова ситуация, причините за някои актуални езикови явления (напр. култът към образцовия книжовен стандарт, стигматизацията на нестандартните езикови варианти, степента на англоезичното влияние, дивергентните процеси в езика на задграничните унгарски общности и др.).

Езиковата ситуация е описана в интра- и интерлингвален аспект: разгледано е взаимодействието и взаимопроникването както между формациите на унгарския език, така и между унгарския и другите езици (езикови разновидности), съществуващи съвместно в пределите на страната; представено е етноезиковото разнообразие; очертана е динамиката на езиковата ситуация в малцинствените общности, като са разкрити количествените и качествените изменения в употребата на малцинствените езици през последните десетилетия.

Научната и практическата значимост на изследването може да се търси в представянето на комплексно, систематизирано и обобщено познание за унгарската езикова общност. Описаните актуални езикови явления и особени форми на вътрешноезикови и междуезикови контакти и взаимодействия (диглосия, двуезичие, многоезичие, пиджинизация, креолизация) разкриват не само динамиката на обществените процеси и тяхното отражение в унгарския език, но и някои социокултурни особености на унгарското общество. Критическите наблюдения, анализи и обобщения, макар да не са всеобхватни, дават надежден ориентир за процесите и тенденциите в съвременната унгарска езикова действителност, разширяват възможностите за тяхното по-задълбочено и научномотивирано осмисляне. Списъкът от над 500 заглавия, проучени и цитирани в изследването, може да се използва като библиографски справочник по разглежданата проблематика.

II. НАУЧНИ СТАТИИ

2. Първият унгарско-български речник. – В: Български език, 1996, № 4, 80-86.

и

3. Nyelvi érintkezések az első magyar-bolgár szótár tükrében ('Езикови контакти в светлината на първия унгарско-български речник'). – In: Hungarológia, 1997, № 9, 143-147.

Статиите представят лексикографско описание на съдържанието на първия унгарско-български речник и анализ на включената в него лексика, с нови данни за влиянието на унгарския език върху банатския български говор. Речникът заема специфично място не само в историографията на унгарско-българската лексикография, но и в българската двуезична лексикография с това, че в него унгарските думи и изрази са дадени в превод на местния говор на българското население в многонационален Банат. Описаният речник е не само първият унгарско-български речник, но и първият лексикографски опит за създаване на учебен тематичен двуезичен унгарско-български речник, който остава единствен и до днес. Анализът разширява знанията за фонетичните, словообразователните и семантичните характеристики на двата езика в периода, когато Банат е в границите на Австро-Унгария и във всички училища под административното управление на Унгария е въведено задължително изучаване на унгарски език. Осветлени са нови страни от механизма на езиковите влияния и взаимодействия в региона, където продължителното общуване между различни етноси води до взаимопроникване на различни езикови равнища.

4. Vincze Mária – Liljana Lesznickova. A Magyar mint idegennyelv egy tanítási módszeréről és annak alapjául szolgáló grammatikai vázról (‘За един метод на преподаване на унгарски като чужд език и граматическия модел, залегнал в основата му’). – In: *Hungarológia*, 1997, № 9, 85-108.

Статията обобщава опита на авторките, придобит по време на интензивния курс по унгарски език, който те водят съвместно в продължение на няколко години. За целите на курса, предназначен за новоприетите студенти унгаристи, е разработен нов метод на преподаване, определен като холистичен: едновременно антропоцентричен, комуникативно и граматично ориентиран; опира се на принципа на аналогията, на общите за унгарския и българския език логико-граматични категории; съобразен е със специфичните задачи на обучението и условията, при които то се провежда; отчита основните грешки, допускани от българите при изучаването на унгарски, и трудностите, които те срещат. Предлага се „разместване и пренареждане“ на традиционната последователност, в която се преподават унгарските граматически категории с цел по-лесното им осмисляне и усвояване.

5. Еквивалентност на синтактични модели с подбудителна функция в унгарския и българския език. – В: (състав.) Найденова, Й. Унгаристиката в България. Език, история, литература. София: ИЦ „Боян Пенев“, 2004, 49-81.

Чрез детайлен анализ на голям брой примери, ексцерпирани от унгарска и българска художествена литература, се съпоставят функционалният диапазон и стилистичните характеристики на различни синтактични модели с подбудителна функция с цел установяването на функционално-семантични паралели между двата езика при изразяване на повелителна модалност. Изведени са три основни типа функционална еквивалентност.

6. Между Рим и Византия (За гръкокатолическата религиозна общност в Унгария). – В: (състав.) Герджикова, В., Е. Маринова. *Cultura animi*. Изследвания в чест на Анна Николова. София: Изток-Запад, 2004, 264-273.

В статията се очертава спецификата на гръкокатолическата религиозна общност в Унгария, обособила се през XVI-XVII в. като пресечна точка на религиозната култура на източната и западната половина на Стария континент. Разглеждат се отличителни белези, които тя “официално” носи в себе си като резултат от преплитането на културни влияния, взаимопроникването на елементи от идеологията и църковната обредност на католицизма и православие. Коментират се въпроси, свързани с етническата, религиозната и културната идентичност на гръкокатолиците, с мястото им в духовния живот на страната, с литургичния език, с нагласите на унгарците към представителите на общността.

7. Аспекти на езиковата култура в Унгария. – В: (отг. ред.) Ангелов, А. Г. Езиковедски приноси в чест на чл.-кор. проф. М. Виденов. В. Търново: УИ “Св. св. Кирил и Методий”, 2005, 147–155.

В статията се прави характеристика на двете основни традиции в историята на унгарската езикова култура – лингвоцентричната и антропоцентричната. Разглеждат се връзката между езикознанието и езиковата култура, опитите за тяхното разграничаване

и идентифициране; разкрива се обвързаността на непосредствените цели и задачи в областта на езиковата култура с актуалната социално-политическа ситуация в страната; коментират се водещите принципи в научно-практическата дейност по повишаване на езиковата култура и се стига до извода, че историята на унгарската езикова култура е много по-тясно свързана с политическите идеологии, отколкото с науката за езика.

8. По въпроса за избора на езиковите средства и ограниченията при тяхната употреба в процеса на речевото общуване (върху български и унгарски езиков материал). In: Diss. Slavicae. Ling. XXVI. Szeged, 2005, 47–55.

Въз основа на примери, почерпани от унгарски и български литературни творби и техните преводи на български, респ. унгарски език, се съпоставят „парадигмите“ от възможни конструкции, които се използват в двата езика за успешно изпълнение на различни комуникативни задачи. При съпоставката се установява, че функционално тъждествените изкази невинаги съвпадат по конотативен ефект: различават се както в стилово отношение, така и по начина на предаване на комуникативното намерение на говорещия. Несъответствия между унгарския и българския език са налице и в описването на една и съща речева ситуация, в подбора на ситуативни признаци за експлицитно или имплицитно представяне, в речевата реализация на различните средства за изразяване на едно и също значение. Основанията за избор на определена формална опора и свързаните с нейната употреба ограничения са от най-различен характер – семантични, стилистични, прагматични, социолингвистични. Проведеният анализ показва, че в една и съща комуникативна ситуация, при аналогични екстралингвистични обстоятелства носителите на унгарски и български невинаги избират еднакви езикови средства за постигане на една и съща комуникативна цел. Дори когато в двата езика се прилага еднаква стратегия, “ходовете” в рамките на избраната стратегия имат понякога различна стойност.

9. A saját-idegen oppozíció a magyar és a bolgár nyelvben. (‘Опозицията *свой – чужд* в унгарския и в българския език’) – In: (szerk. Maticsák S., Jankovics J., Nyerges J.) Nyelv, nemzet, identitás. Budapest–Debrecen: Nemzetközi Magyarológiai Társaság, 2007, 53–62.

Разглеждат се елементи от различни нива на езиковата система, които участват в смисловото изграждане на изследваната опозиция. Анализира се семантичното многообразие на признаците *свой – чужд* и многоплановостта на езиковите средства при тяхната реализация. Анализът води до извода, че езиковата представа за личната сфера на индивида като основен носител на антропоцентричното и оценъчно по своята същност противопоставяне *свой – чужд* в унгарския и българския език се гради върху пространствената семиотична опозиция център – периферия.

10. Fordítóképzés az Ohridai Szent Kelemen Tudományegyetem Magyar Filológiai Tanszékén. www.bbi.netrix.hu/data/files/intezet/Liljana_Leszniczkova.pdf

Статията разгръща наблюденията и изводите, представени като доклад на международната конференция „На унгарски език в Европа: висше образование и наука“ (Будапеща, 2006). Изведени са същността и основните акценти в МП „Култура на Унгария и превод“ и на тази основа са разгледани различните аспекти и специфики на обучението по превод в специалност „Унгарска филология“, изграждането на езикови и фонові знания, необходими за придобиването на преводаческа компетентност.

11. Етнокултурни аспекти на комуникативната цел. – В: (състав. В. Кацарова). Интеркултурна комуникация (Научна конференция на млади учени във ФКНФ, ноември 2004). София: УИ “Св. Кл. Охридски”, 2007, 76–84.

В статията се разглеждат някои особености при реализацията на определено комуникативно намерение в унгарския и българския език, като на места се правят паралели и с други езици (немски, полски, английски). Целта е да се очертае своеобразието на анализиранияте езици както по отношение на средствата за постигането на дадена комуникативна цел, така и на правилата за тяхното функциониране и употреба с оглед и на чуждоезиковото обучение, където особено значение придобиват овладяването на прагматичните стойности на езиковите средства и знанията относно възможностите за реализиране на определено комуникативно намерение в контекста на сложните взаимоотношения между говорещ, адресат и ситуация. В рамките на сравнителната прагматика се стига до обобщения относно унгарската и българската културна идентичност.

12. A magyar nyelv és kultúra oktatása a Szófiai Egyetemen (‘Обучението по унгарски език и култура в Софийския университет’) – In: Világszabadság, 2007, № 4; <www.vilagszabadsag.tvn.hu/4/tudomany>

Статията се фокусира върху представянето на целите, спецификите, основните акценти и актуалните проблеми на университетското обучение в специалността „Унгарска филология“; очертани са изследователските сфери и занимания, ролята и мястото на специалността в развитието на българската унгаристика.

13. За някои прояви на междуезикова асиметрия при превод от унгарски на български и от български на унгарски език. – In: (szerk. Dudás Mária.) A bulgarisztika ma. Eredmények és távlatok. Budapest: ELTE BTK Szlav Filológiai Tanszék, 2007, 84–96.

В статията се разглежда важен за лингвистичната теория на превода проблем, свързан с проявите на асиметрия в междуезиков план. Анализират се възможностите и начините за изразяване на едно и също семантично съдържание, систематизирани от гледище на експлицитността и имплицитността на семантичните компоненти. Езиковият анализ се обвързва с естествения ход на преводаческия анализ. Новост са направените съществени наблюдения за междуезиковите трансформации и релации в плоскостта на езиковата двойка унгарски – български. Извеждат се тенденции в преводните решения, открояват се похвати на превеждане с акцент върху преводаческия избор/преводаческата стратегия и контекста на превода; установяват се граматически еднотипни междуезикови съответствия и случаи, когато като функционален (преводачески) еквивалент се употребяват елементи, които не съвпадат със структурния еквивалент. В част от примерите изборът на асиметричен (обикновено структурен) еквивалент е персонално преводаческо решение, а в други е продиктуван от особености на езиковата система и нейната речева реализация (напр. липсата на определена граматическа категория, различия в семантичния обем и стилистичния потенциал на дадено езиково средство и т.н.), както и от влиянието на нормата и узуса. В един случай асиметричното структурно или функционално изграждане на изказите в унгарския и българския език не влияе върху плана на съдържанието, а в други внася промени чрез конкретизиране на отделни семантични компоненти.

14. Преводът, без който (не) можем. (състав. В. Кацарова) *Трета конференция на млади учени във Факултета по класически и нови филологии*. София: УИ „Св. Кл. Охридски”, 2007, 88–94.

и

15. A magyar mint idegen nyelv oktatásában (nem) nélkülözhető fordítási feladatokról (Bolgár tapasztalatok). (‘За упражненията по превод като (не)разделна част от обучението по унгарски като чужд език’) – In: *THL2. A magyar nyelv és kultúra tanításának szakfolyóirata*. 2008, № 1–2, 112–118.

Разисква се въпросът за необходимостта от упражненията по превод в чуждоезиковото обучение и ефективността от тяхното използване. Проследяват се мястото на упражненията по превод и конкретните цели, които се преследват с тях в различните етапи на университетското обучение по унгарски език в специалност „Унгарска филология“.

16. Az identitás a magyar és a bolgár nyelv tükrében. (‘Идентичността в огледалото на унгарския и българския език’) – In: *Kisebbségkutatás*, 2008, № 1, 139–148.

Обект на изследване са езиковите реализации на опозицията *ние – другите* в лексикално-семантичен план. Анализът на лексикалната етнокартина стъпва върху материал, извлечен от унгарски и български лексикографски справочници: различни лексикални единици, фразеологизми, устойчиви сравнения, пословици и поговорки, в които са запечатани впечатления от срещата на *родното* с *чуждото*. Представена е разнообразна и противоречива палитра на етностереотипи, намерили своя словесен израз в двата езика.

17. За „бащиния език“ на унгарците. – В: (ред. кол. Славова, М., В. Герджикова, Др. Вълчева, Н. Шаранков) *Studia classica serdicensia*, т. 1 (*Musarum semper amator*), София: УИ „Св. Кл. Охридски”, 2010, 101–104.

В статията се проследява ролята на латинския език в историята на унгарския език, в литературния, научния, политическия и обществен живот на страната. Установява се двоякият характер на латинско-унгарските езикови контакти: от една страна, непрекъснато нараства влиянието на латинския сред все по-голям кръг от просветеното население, а от друга, интензивното лексикално заемане от латинския език води до създаването на смесен, полулатински-полуунгарски език. С времето все по-отчетливи стават опитите за замяната му с “чист” унгарски. Повратен момент в многовековното съжителство на бащиния латински и майчиния унгарски език бележат поривите за всеобща и повсеместна употреба на унгарския език, които пораждат мащабно движение за езикова реформа и модернизация.

18. Унгарският език в представите на българите – митове и реалност. – В: (състав. Данова, М., С. Хинковски). *Езици и култури в диалог. Традиции, приемственост, новаторство*. Конференция, посветена на 120-годишната история на преподаването на класически и нови филологии в СУ „Св. Климент Охридски“. София: УИ „Св. Кл. Охридски”, 2010, 483 – 491.

В доклада се прави опит да бъдат развенчани някои от основните схващания за унгарския език, които от години битуват в съзнанието на българите. Анализът се основава на квалификации, дадени в анонимни анкети със студенти унгаристи, в интернет форуми, в различни студии и предговори към издадени у нас книги с

унгаристична тематика. Митологичните представи са свързани преди всичко с особеностите на унгарския език и с мястото му в езиковата ситуация в съвременния свят; плод са на традиционни внушения, на емоционални оценки и нагласи, на субективизъм при трактовката на езиковите факти. Едни от популярните митове произтичат от абсолютизиране на отделни характеристики на унгарската граматична система, други – от невъзможността да бъде доказана и измерена степента на тяхната достоверност, а трети – от преекспониране и уникализиране на особености, присъщи не само на унгарския, а и на други езици по света.

19. Преводът – средство и цел в обучението на студентите унгаристи. – В: (ред. Й. Найденова, Л. Лесничкова, Л. Бедеч). Преводът и унгарската култура. София: Издателство „Изток-Запад”, 2011, 268-280.

Изложението се гради главно на наблюдения върху изучаването и преподаването на унгарски език, но изводите могат да се имат предвид в обучението и по други чужди езици. Преводът е представен като форма за комплексно упражняване на чуждия език (инструмент за затвърдяване на лексикален и граматичен материал, за установяване на паралели между изходния и целевия език, за усвояване на структурни, концептуални и социолингвистични разлики между тях, средство за контрол на разбирането и т.н.), но и като специфично умение, което изисква целенасочена специализирана теоретична и практическа подготовка. Описани са същността, целите и спецификите на различните видове превод и упражнения по превод, използвани при обучението на студентите унгаристи в отделните етапи на следването им. Осветлени са положителни страни и недостатъци на някои експерименти чрез анализиране на резултатите от прилагането им.

20. Etnonimikus kifejezések a magyar és a bolgár nyelvben (‘Изрази с етноними в унгарския и българския език’). – In: *Annali Università degli Studi di Napoli „L’Orientale”*. Studi Finno-Ugrici V. Dipartimento di Studi dell’Europa orientale. Unior, Napoli, 2011, 113-121.

В статията се разглеждат националноспецифични концепти, които отразяват световъзприемането на унгарци и българи, обобщават техните представи и оценъчни характеристики, разкриват емоционалното им отношение към явления от действителността, концентрират шока от еднократния сблъсък с различното или оценката на опита, придобит при продължителното общуване с другия. Установените при съпоставката сходства в представите за някои етноси свидетелстват за универсалност на характеристиките, метафорично обобщени по различен начин в унгарските и българските фразеологизми.

21. Идеите на Просвещението и модернизацията на унгарския език. – Език и литература, № 3-4/2011-2012, 140-150.

и

22. Унгарското просвещение и езиковият въпрос. – В: (ред. Рускова, Е.). XVIII век и Европа. София: УИ “Св. Кл. Охридски, 2013, 374–383.

Целта на статиите (№ 22 представена като доклад на международна конференция през 2007 г.) е да се открие същността и да се изведат основните акценти в мащабното просвещенско движение за модернизиране на унгарския език. Проследява се ролята на преводната научна, научно-популярна и художествена литература за лексикалното и стилистичното осъвременяване на книжовния унгарски език, за

формирането на нов литературно-художествен вкус, за културния напредък на страната. Представянето на тематичните области и източниците на лексикалните иновации, на обхвата и съдържанието на осъществената езикова реформа и яростната полемика, която тя предвижда сред интелектуалците, е от съществено значение за очертаването на спецификите в развоя на унгарския книжовен език и помага да бъдат осветлени редица въпроси на съвременната езикова практика в Унгария.

23. Az interkulturális kommunikáció nyelvi vonatkozásairól magyar és bolgár nyelvi anyag alapján (‘Езикови аспекти на интеркултурната комуникация върху унгарски и български езиков материал’). – In: (ed. Penka Peykovska, Gábor Demeter). *Regions, Borders, Societies and Identities in Central- and Southeast Europe, 17th-21st Centuries. Bulgarian-Hungarian Scholarly Forum III*. Sofia-Budapest, 2013, 192-202.

В статията се разглеждат специфични езикови прояви (речев етикет, безеквивалентна лексика, невербални средства на общуване и др.), в които се оглеждат национални характеристики като исторически опит, традиции, политически, социални и идеологически възгледи на носителите на унгарския и българския език.

24. Трудността на унгарския език - мит или реалност. – В: (състав. и ред. Найденова, Й., Л. Лесничкова, И. Маркова). *Унгаристични изследвания*. София: Изток-Запад, 2014, 95–101.

В статията са представени дискусиите около една от преекспонираните в публичното пространство характеристики на унгарския език – пословичната му трудност. Анализират се причините, поради които унгарският се възприема от българите (чужденците) като „непревземаема крепост“; изведени са случаите, създаващи най-големи трудности на българите при усвояването на унгарския език; в съпоставка с други езици са посочени и някои специфики на унгарския език, които улесняват изучаването му като чужд език.

25. A nemzeti színszimbolikáról másképpen: a nemzeti színek a magyar és a bolgár nyelvi világekben (‘Националната цветова символика в друг ракурс: националните цветове в унгарската и българската езикова картина на света’). – In: (ed. Gábor Demeter, Penka Peykovska). *Shared Pasts in Central and Southeast Europe, 17th–21st Centuries: Hungarian and Bulgarian Approaches*. Sofia-Budapest, 2015, 425-439.

Обект на анализ е националната цветова символика, представена със своите конкретни и символни значения в лексикалната система на унгарския и българския език. Съпоставката включва лингвистични, културологични и прагматични параметри. Проследяват се приликите и разликите в концептуализацията, във възприемането и употребата на трите цвята, в семантичните им стойности, в асоциациите и емоциите, които те поражда; обръща се внимание както на универсалното, така и на национално- и културноспецифичното в цветовата символика. Изследва се доколко мирогледът на езиковите носители и техните културни особености в най-широк смисъл слагат своя отпечатък върху наименованията на цветовете нюанси; очертават се проявите на междуезикова симетрия и асиметрия на формално и функционално равнище. Различията между анализиранияте фраземи в унгарския и българския език са качествени и количествени и засягат както лексикалната, така и граматичната структура на фразеологичната единица. Установеният при съпоставката превес на общото над етноспецифичното е резултат от принадлежността на двата народа към общ културен

ареал. Междуетиковите несъответствия разкриват различните аспекти в назоваването на сходни елементи от действителността.

26. Унгарско-български комуникативни аналогии и контрасти. – В: (състав. Маджаров, Дж.). България – Унгария. Политика, история, култура през XIX-XXI век. София: ИК „Гутенберг“, 2015, 275–292.

В тази публикация се разглеждат сходства и различия, които се наблюдават между унгарския и българския език при реализацията на речевия акт *молба*, като различните структурни варианти са представени в конкуренция помежду си. При съпоставката на паралелно функциониращите езикови структури за изразяване на едно и също значение в двата неродствени и разноструктурни езика се обръща внимание на отношенията на еквивалентност между изразните средства, посочват се семантико-стилистичните различия между тях, очертават се проявите на граматична и лексикална вариантност, отчитат се факторите, влияещи върху подбора на отделните средства с оглед на техните изразни възможности, ситуацията на речевото общуване и преследваната комуникативна цел.

27. Lesnitschkova, Liljana. Funktional-semantische Parallelen zwischen dem Ungarischen und dem Bulgarischen zum Ausdruck der Aufforderung. (‘Функционално-семантични паралели между унгарския и българския език при изразяване на подбуда’) - In: Görbe, T., Hegedűs Rita (Hg.). Small Language, what now? The Theory and Practice of Functional Linguistics in Teaching “Minor” Languages. München: Kubon – Sagner, 2016, 167–176.

В статията се доразвиват тези, застъпени в докторската ми дисертация, като хоризонтът на изследването се разширява с представянето в обобщен и систематизиран вид на компонентите на функционално-семантичното поле на подбудителността в унгарския и българския език с оглед на техния лингвистичен статус, функционален диапазон и функционална натовареност, стилистични характеристики, честота на употреба и степен на специализираност. При съпоставката се установява, че полето на подбудителността в двата езика има сходна структура и състав: включва единици от морфологично, лексикално-граматично, синтактично, фразеологично и интонационно равнище, но тяхната роля е различна както по отношение на полето на подбудителността като цяло, така и по отношение на изразяването на отделни подбудителни значения.

III. УЧЕБНИ ПОМАГАЛА (*Терминологични глосари*)

28. Лесничкова, Лиляна, Ивайла Костадинова. Унгарска специализирана лексика. Растения. Наименования на растения (унгарски – български – латински). Поредица „Унгарски тетрадки“ № 1. София: Изток-Запад, 2011. 67 с. ISBN 978-954-321-957-5

29. Лесничкова, Лиляна, Лина Пейчева. Унгарска специализирана лексика. Птици. Наименования на птици на унгарски, български, латински. Поредица „Унгарски тетрадки“ № 2. София: Изток-Запад, 2012. 53 с. ISBN 978-954-321-957-5

Глосарите са подготвени като част от поредицата „Унгарска специализирана лексика“, разработвана в специалност „Унгарска филология“. Нуждата от подобни издания е особено актуална на фона на почти пълната липса на общи и специализирани унгарско-български речници (единствените издадени унгарско-български речници са академичният речник от 1956 г. и джобният речник от 1975 г.), с оглед и на специализираното университетско обучение по унгарски език и превод. Наименования на растения и птици се срещат не само в специализирани издания, но и в учебници, в художествената литература, в научнопопулярни текстове и др. Това прави глосарите както ценно учебно помагало, така и необходим справочник за унгаристи, преводачи, специалисти и по-широк кръг читатели, които изучават или ползват унгарски език. Глосарът „Растения“ съдържа 93 названия на растителни семейства и 1046 названия на растения в унгарския език. Глосарът „Птици“ обхваща 110 названия на птичи семейства и 755 названия на птици. Унгарските наименования на растенията и птиците са изброени азбучно и с техните синонимни и народни названия. Отделно са посочени българските им еквиваленти, както и научните (латинските) наименования, приведени за яснота и прегледност в показалци в азбучен ред. Терминологичните глосари може да бъдат използвани при изготвянето на общ унгарско-български речник.